

Monumentnummer*: 35243

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 08 april 1976
Kadaster deel/nr 82697/64

Woonplaats* Den Hoorn
Gemeente* Texel
Provincie* Noord-Holland

Locatiennaam Den Hoorn
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Texel
Sectie* P
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 496

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS met daarachter gelegen vrijstaande SCHUUR. Het woonhuis dateert van oorsprong waarschijnlijk uit de zestiende eeuw. Een aantal onderdelen van de voorgevel, waaronder deur, luiken en schotwerk, is in de jaren zestig van de twintigste eeuw vernieuwd. Het woonhuis is gelegen in de bocht van de Herenstraat, op een talud van de keileemopstuwning. Hoewel dit woonhuis in de volksmond vaak 'Loodsmanshuisje' wordt genoemd, gaat het hier waarschijnlijk om een woning van een voormalige commandeur van de walvisvaart. In 1962 is het pand inwendig gewijzigd, waarbij de structuur en historische interieuronderdelen grotendeels behouden zijn gebleven, behoudens de toevoeging van een natte cel op de begane grond. De vrijstaande SCHUUR is gelegen op het achtererf van het woonhuis, en grenst aan het Lage Achterom. De schuur is op onderdelen vernieuwd.

Omschrijving

Het WOONHUIS dateert van oorsprong waarschijnlijk uit de zestiende eeuw. Het pand bestaat feitelijk uit drie in verschillende bouwfases achter elkaar gebouwde volumes. De plattegrond van het pand is grotendeels rechthoekig, met een aan de achterzijde uitgebouwde woonkeuken. De aan de Herenstraat gelegen voorgevel is van recenter datum dan de rest van het pand, waarbij de historische gevelindeling grotendeels in stand is gebleven. De voorgevel is opgetrokken uit baksteen, de deur is even rechts van het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

midden gesitueerd. Hierboven bevindt zich een snijraam met eenvoudige vormgeving. Links in de gevel bevindt zich een negenruitsvenster. De topgevel is beschoten met een houten voorschot met verticaal geplaatste vlakke planken en wordt bekroond door een makelaar. In het midden van de topgevel bevindt zich een getoogd venster. Het interieur wordt gekenmerkt door de achter elkaar gelegen vertrekken met niveauverschillen als gevolg van de positionering van dit woonhuis op het dijktaalud. De lange gang direct achter de voordeur leidt rechtstreeks naar de uitgebouwde woonkeuken. Deze gang, de verkeersader van het huis, geeft achtereenvolgens toegang tot de voorkamer, de later ingebrachte natte cel, de achterkamer en de daaronder gelegen kelders en ten slotte de woonkeuken. De vaste trap naar de kap bevindt zich direct naast de ingang deur van de woonkeuken. Karakteristiek is de rijke betegeling met blauw en mangaan gekleurde randen en bloemtegels en de zogeheten witjes: als plint in de voorkamer, lambrisering in de gang en achterkamer, en als volledig betegelde wanden in de woonkeuken waarin enkele tableautjes zijn verwerkt. Typerend zijn de houten elementen, waaronder de bedstedenwand in de voorkamer, de twee bedsteden in de achterkamer - waarvan er een deel uitmaakt van de bouwkundige constructie -, de ingebouwde keukenkast met daarachter de zoldertrap en het dubbele raamluik boven de keukendeur. Zeer bijzonder zijn de twee vrijgelegde decoratieve schilderingen aan weerszijden van de deur tot de voorkamer, zonder twijfel de restanten van een groter decoratieschema. De enige nog resterende stookplaats, fraai betegeld, bevindt zich tegen de achtergevel van de woonkeuken. Hierboven, op zolder, bevindt zich een uitzonderlijke grote rookkast. De lage kapconstructie is deels uit scheepshout samengesteld. De kelders met de oorspronkelijke stenen en betegelde vloeren hebben een rechtstreeks uitgang in de achtergevel. De achtergevel van het woonhuis bevat boven de kelderdeur een gereconstrueerd negenruitsvenster. De uitgebouwde woonkeuken beslaat ongeveer de helft van de totale breedte van de achtergevel. Door middel van een deur in de oostelijke gevel van deze uitbouw, wordt via een trapje het achterterrein bereikt.

Op dit achterterrein bevindt zich een vrijstaande SCHUUR, die met de zuidgevel grenst aan het Lage Achterom. De schuur dateert van oorsprong uit de 18e of 19e eeuw, maar is in de loop der jaren op onderdelen vernieuwd. Het bouwwerk heeft een rechthoekige plattegrond. De lange noord- c.q. tuinzijde van de schuur is geheel open, en wordt in het midden gesteund door een stijl met korbeel. De schuur wordt gedekt door een schilddak aan de westzijde, terwijl de oostzijde is voorzien van een groen geschilderde, houten topgevel en makelaar. Het dak is gedekt met rode pannen. De west- en zuidgevel zijn blind. De open dakconstructie telt vijf vakken en bestaat ten dele uit secundair verwerkt houtwerk. De vloer is met klinkers bestraat.

Waardering

Het WOONHUIS is van algemeen belang vanwege zijn in oorsprong grote ouderdom, en de architectuur- en bouwhistorische waarde van met name de zij- en achtergevel, en het inwendige van het pand. Bijzonder is de bewaard gebleven historische structuur van het pand met nagenoeg gave ruimtelijke indeling, karakteristieke kapconstructie en de diverse interieuronderdelen waaronder de betegelingen en bedsteden. De vrijstaande SCHUUR is van algemeen belang vanwege de betrekkelijke gave hoofdvorm, als gebouwde herinnering aan de traditionele verbondenheid van de historische bedrijfsvoering met de huishouding en vanwege de ligging op het taalud van de keileemopstuwung waardoor de vroegere bebouwingsgrens wordt gemarkeerd.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument